

VALLAKAJA

LAEVA VALLA INFOLEHT

Nr 90 / märts 2014

„LAEVA
VALLAVOLIKOGUS“

„KODUTOETUS
LASTERIKASTELE
PEREDELE“

„LAEVA VALLA AVATUD
NOORTEKESKUS“

„LAEVA
VALLAVALITSUSES“

„PEREARSTI
NÕUANDETELEFON
1220“

„LASTEAIANELUST“

„SIGADE AAFRIKA KATKU
EESTIS EI OLE“

„KULU PÕLETAMINE ON
KEELATUD“

„LAEVALASED LAIAS
MAAILMAS“

„HAJAASUSTUSE PROGRAMM
2014“

„VALMOTSA FARMER OÜ
TARK LAUT“

„ÜRITUSED JA TEADAANDED“

Vallavolikogu esimees Kaido Põdersoo, vallavanem Kalev Kurs ja kultuurimaja juhataja Karin Küttis Eesti Vabariigi aastapäeval Laeva Kultuurimajas.

Austatud vallarahvas!

24. veebruaril tähistasime oma isamaa 96. aastapäeva. Need aastad on jagunenud mitmesse perioodi. Vähe on meie hulgas neid, kes mäletavad iseseisva Eesti riigi esimest perioodi enne sõda. Paljud meist mäletavad sotsialismiaja lõppu, aga kõige ehedamalt on meil meeles ikka praeguse iseseisvuse aastad ja selle oma riigi uuesti kättevõitlemine. Seda ehedamalt tuleb see lauluga saadud iseseisvus meelde praeguste sündmuste taustal Ukrainas, kus samast ajaloopärandist pärinev riik võitleb oma suurema sõltumatuse ja iseseisvuse nimel mitte ainult lauluga, vaid juba vere ja elude hinnaga.

96 aastat tagasi valasid meie esiisad vabaduse nimel verd ja igas kihelkonnas on püstitatud meie vabadu-

se eest langenute auks mälestusmärgid. Hoiame ka meie oma südames nende ennastohverdanud esivanemate mälestust. Koos volikogu esimehega süütasime mälestusküünlad Kärevere ja Laeva surnuaias asuvate mälestusmärkide jalamile. Need inimesed on andnud oma elud meie vabaduse ja iseseisvuse eest.

Hea vallarahvas, kuidas meie ise siis saame mõjutada meie isamaa käekäiku ja mida on võimalik selleks ära teha? On ju ikka lauldud ja räägitud, et kodust algab Eestimaa. Jah tõesti, kuna riik koosneb siin elavatest inimestest, siis on väga tähtis, milline on meie kodu, meie ümbrus ja suhe sellega. Hoolime üksteisest ja hoiame korras oma ümbruse! Samuti on tähtis, et me teeksime oma igapäevast tööd selliselt, et sellest tekiks ka mingi väärtus ja et me töötaksime oma võimete kohaselt. On ju palju selliseid ameteid, millest sõltub nii meie laste kui ka kaaskodanike käekäik.

Järgmiseks pean väga tähtsaks meie laste kasvatamist ja nendele hariduse andmist. Siin on väga olulist ära teha nii lapsevanematel kui ka kasvatajatel, õpetajatel. Milliseks kasvavad meie lapsed, selliseks kujuneb ka meie riigi ja meie endi tulevik. Siinjuures võin ma täie tõsidusega väita, et meie oma väike Laeva kool on suuteline andma meie lastele parima, mida antud tingimustes on võimalik anda. Koolis on tubli juhtkond ja tublid õpetajad, kes suudavad anda kaasaegset haridust kõigile, kes ise tahavad seda omandada.

Me oleme praegu uhked oma areneva ettevõtluskeskkonna üle. Me ei kujutaks ette Laeva valla elu

ilma Valio piimatööstuseta, kes pidevalt arendab oma tööstust ikka kaasaegsemaks ja konkurentsivõimelisemaks. Valio on ka suurim tööandja vallas. Samuti tegutsevad siin edukalt nii põllumajandusettevõtted kui ka metsaga tegelevad ettevõtted. Pidevalt on täiustanud oma tootmishooneid Aiu ja Tartu tehnika ettevõtjad. Valmaotsa külas valmis igati kaasaegne laut meie volikogu esimehel. Tootmishoonete ehitamine toimub ka Käreveres, sealsete põllumajandustootjate töömail. Kui laiendatakse tootmist, siis see näitab meie ettevõtjate tublidust ja arengut. Ettevõtluse areng on väga oluline, nii vallas, kui ka tervele riigile.

Praegu on Eestimaal üheks suuremaks mureks elanike suundumine maalt linna ja sellest tulenevalt maaomavalitsustes elanike arvu vähenemine. Küll on riigiisad arvamused, et teeme haldusreformi ja liidame vallad kokku ja siis läheb ehk elu paremaks. Mina isiklikult küll kahtlen selles. Ma kardan, et osad maapiirkonnad tühjenevad veelgi rohkem. Vahemärkusena võin ütelda, et Laeva valla elanike arv mullu kasvas, kuigi ainult 2 kodaniku võrra, aga siiski kasvas, kui enamustes omavalitsustes vähenes.

Mida on siis vaja, et Laeva vald jätkaks oma toimekat tegevust ja siin elaksid jätkuvalt tublid inimesed? Ehitaks ja korrastaks oma elamisi ja sünnitaks lapsi. Kindlasti jääb väheks ainuüksi meie kaunist ja puutumatumust looduskeskkonnast. Hea oleks, kui on võimalik kohapeal jätkuvalt saada esmaabi oma arstipunktist. Vaja on jätkuvalt kaasaegset ja tublit ettevõtlust. Meil peab olema oma tubli lasteaed ja kool. Kindlasti peab inimestel olema võimalused ka igakülgeteks harrastusteks. Meil on olemas heas korras spordirajatised, igati toimekas raamatukogu ja ka tublilt toimetav kultuurimaja oma ringidega. Selle aasta üheks märksõnaks võikski olla meie rahvamaja ja sellega kaasneva kultuurielu elavnemise 100 aastane sünnipäev, mida tähistame detsembris. Selleks ettevalmistused juba käivad.

Kokkuvõtteks võin ütelda, et miski ei takista meid nii praegu kui ka tulevikus, läbi oma tegemiste ja olemiste, aidata kaasa meie piirkonna ja valla arengule. Koos sellega hoiame ka oma väikest Eestit. Hoiame tema loodust, hoiame oma emakeelt ja kultuuri. Täna südamest kõiki meie kodumaale osutatud teenete eest!

Kalev Kurs

Vallavanem

LAEVA VOLIKOGUS

Vallavolikogu 04. veebruari 2014. a. istungil:

- lõpetati Laeva valla 2014.a. eelarve II lugemine;
- määrati Laeva valla 2013.-2015. aasta majandusaasta aruannete audiitorteenuse osutajaks audiitorbüroo Fides OÜ;
- võeti vastu määrus "Laeva Vallavolikogu 26.04.2013 määruse nr 77 "Laeva Vallavalitsuse haldatavate asutuste töötajate ja juhtide töötasustamine" muutmise";
- nimetati Arvo Pennonen vallavolikogu esindajaks Laeva Põhikooli hoolekogusse;

- kuulati informatsiooni vallavalitsuse tegemistest.

Vallavolikogu 25. veebruari 2014. a. istungil:

- võeti vastu Laeva valla 2014.a. eelarve;
- toimus Laeva Põhikooli arengukava 2014-2017 a. I lugemine;
- kuulati informatsiooni vallavalitsuse tegemistest.

Juta Mäesepp

Volikogu metoodik

LAEVA VALLAVALITSUSES

Laeva Vallavalitsuses jaanuaris, veebruaris ja märtsis vastu võetud otsused

21. jaanuari istungil otsustati:

- väljastada kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks

Olli kinnistule;

- eraldada raha Laeva Pensionäride Seltsile transpordikulude katteks ühiskülastuseks Ugala teatrisse.

28. jaanuari istungil otsustati:

- hüvitada huvitegevuse kulusid;

- lõpetada koduteenuse osutamine;
- kinnitada Laeva Kultuurimaja nõukogu koosseis;
- nimetada Laeva valla aktsionäriõiguste teostamisel volitatud esindajaks ASs Emajõe Veevõrk vallavanem Kalev Kurs;
- nimetada Laeva valla liikmeõiguste teostamisel volitatud esindajaks MTÜs Tartumaa Arendusselts vallavanem Kalev Kurs;
- osutada tugiisikuteenust.

13. veebruari istungil otsustati:

- hüvitada huvitegevuse kulusid;
- lõpetada koduteenuse osutamine;
- muuta aadressiandmeid.

26. veebruari istungil otsustati:

- osutada koduteenust;
- lõpetada koduteenuse osutamine;
- määrata Laeva külas asuva Riidu katastriüksuse koha-aadressiks Pihlaku;
- pikendada munitsipaalaluruumi üürilepinguid;
- määrata projekteerimistingimused Laeva külas Riidu kinnistul asuva elamu rekonstrueerimiseks;

- väljastada kirjalik nõusolek veevõtukoha rajamiseks Laeva külas Ristikupõllu kinnistul ja kuivhüdrandi paigaldamiseks Väänikvere külas Kuivati kinnistul;

- korraldada avalik enampakkumine Laeva vallale kuuluva elamumaa koos sellel asuvate ehitistega (koha-aadress Triinumärdi) võõrandamiseks;

- seoses kevadise teekatte kandevõime nõrgenemisega sulgeda alates 01. märtsist ajutiselt liiklemiseks Laeva valla teeregistrisse kantud avalikud kasutatavad teed üle 8 tonnise registrimassiga raskeveokitele.

5. märtsi istungil otsustati:

- väljastada ehitusluba Laeva külas Väänikvere tee 8 kinnistul asuva Laeva Lasteaed – Külakeskuse ventilatsioonisüsteemi väljaehitamiseks;

- korraldada lihthange Laeva lasteaia ventilatsioonisüsteemi väljaehitamiseks.

13. märtsi istungil otsustati:

- kinnitada Laeva valla Avatud Noortekeskuse lahtiolekuajad.

*Helen Mägi
Vallasekretär*

SIGADE AAFRIKA KATKU EESTIS EI OLE

Sigade Aafrika katk pole Eestisse ega ka Lätti levinud. Selleks, et kindel olla, et Eestis katku pole või ka katkujuhtumite võimalikult kiireks avastamiseks tuleb metssigade korjuseid veterinaarlaboris analüüsida.

Fakte sigade Aafrika katkust:

- haigus ei kandu üle inimesele ja inimestele see taud mingit ohtu ei kujuta,
- taudi nakatuvaid vaid kodu- ja metssead - muud loomad sellesse haigusse ei haigestu,
- haigus on väga nakkav sigade haigus, mille kulg võib olla üliäge ning mida iseloomustab kõrge palavik, täielik isutus, verevalumid nahal ja siseorganites ning surm 7 – 10 päeva jooksul pärast haigustunnuste ilmnemist - suremus võib küündida 100%-ni,
- haigus on kiire levikuga ja tekitab suurt majanduslikku kahju,
- kõik haiged ja haiguskahtlusega seakarjad hävitatakse,

Viirus levib otsesel kontaktil haige loomaga

ja kaudsel kontaktil (nakatunud liha sisaldavate söödajäätmete söötmisel, sõiduvahendite, sisseseade, riiete vahendusel).

Kui leiate surnud metssea, siis

- mitte puutuda korjust, vältida ka lemmiklooma kontakti korjusega
- koheselt teavitada leiukohajärgse maa-konna veterinaarkeskust
<http://www.vet.agri.ee/?op=body&id=160>
või leiukohajärgset volitatud veterinaararsti
<http://www.vet.agri.ee/?op=body&id=927>

Lisamaterjali leiab:

<http://www.vet.agri.ee/?op=news&id=229>

*Teet Koitjärv
Keskkonnaameti nõunik*

HAJAASUSTUSE PROGRAMM 2014

Hajaasustuse programm 2014 on avatud.

Alates 27. märtsist avanes 2014. a. Hajaasustuse programm, mille eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele lastega peredele head elutingimused ning aidata sellega kaasa asustuse püsimisele neis piirkondades. Toetatakse kodumajapidamiste veesüsteemide, kanalisatsioonisüsteemide ja juurdepääsuteedega seotud tegevusi. Juhul, kui majapidamine ei ole elektrivõrguga liitunud, toetatakse ka autonoomsete elektrisüsteemidega seotud tegevusi.

Kes saavad taotleda?

Taotleda saavad füüsilised isikud, kes vastavad järgmistele nõuetele:

1. taotleja elab alaliselt selles majapidamises, millele ta toetust taotleb;
2. taotleja elukoht on ka rahvastikuregistri andmete kohaselt selles majapidamises, millele ta toetust taotleb (vähemalt alates 1. jaanuarist 2014);
3. taotleja leibkonda kuulub vähemalt üks taotluse esitamise päeva seisuga kuni 18-aastane (k.a) isik

või kuni 35-aastane (k.a) määratud puudega isik, kelle alaline elukoht on majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse ning kelle elukoht rahvastikuregistri andmete kohaselt on katkematult vähemalt taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist (või sünnist, kui see on hilisem) kuni toetuslepingu sõlmimiseni majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.

4. taotlejal ei tohi taotluse esitamise hetkel olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.

Rohkem informatsiooni leiad laeva valla veebilehelt www.laeva.ee.

Programmi infopäev taotlejale toimub 16. aprillil 2014 algusega 14.00 Tartu Maavalitsuses IV korrusel (Riia 15 Tartu). Registreeruda heili.uuk@tartu.maavalitsus.ee või tel 7305 237 (Heili Uuk).

*Kaimo Puniste
Abivallavanem*

KODUTOETUS LASTERIKASTELE PEREDELE

Sihtasutus KredEx annab teada, et alustab alates **07. aprillist** lasterikaste perede kodutoetuse taotluste vastuvõttu. Taotluste esitamise tähtaeg on **19.05.2014**.

Riiklik tagastamatu toetus eluasemetingimuste parandamiseks ja kaasajastamiseks on mõeldud lasterikastele peredele, kus kasvab vähemalt neli kuni 19-aastast last ning kelle sissetulek ühe leibkonna liikme kohta 2 viimase aasta tuludeklaratsiooni alusel ei ole suurem kui 355 eurot kuus.

Maksimaalseks toetussummaks on 7000 eurot, kui taotleja leibkonnas on 8 või enam last, on maksimaalseks toetussummaks 14 000 eurot. Taotleja, kes on eelnevalt meetme raames toetust saanud, võib taotleda toetust kuni 5000 eurot.

Varasematel aastatel toetust saanud leibkonnad, kes vastavad toetuse taotlemise tingimustele ja kellel on olemas jätkuv vajadus toetuse järele, peavad kordu-

vatoetuse taotlemise hetkeks olema kasutanud eelmist toetust sihtotstarbeliselt, projekti tähtaegselt lõpetanud ja KredExile esitanud toetuse kasutamise aruande.

Toetuskõlblikud tegevused:

- eluaseme püstitamine, rekonstrueerimine või laiendamine, samuti eluaseme tehnosüsteemide – või võrkude rajamine, muutmine või asendamine
- eluaseme renoveerimine
- ehitusprojekti koostamisega, omanikujärelevalvega ja ehitusloa või ehitamiseks kohaliku omavalitsuse kirjaliku nõusoleku taotlemisega seotud kulude katmine
- eluaseme soetamine leibkonnale
- eluasemelaenu põhiosa tagasimakse toetamine

Toetuse täpsed tingimused on sätestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri poolt kinnitatud juhendiga „Kodutoetus lasterikastele peredele”. Nii

juhend kui taotlusvorm koos lisadega on kättesaadavad KredExi veebilehelt

www.kredex.ee/eraisik/eraisiku-laenud-ja-teenused/kodutoetus-lasterikastele-peredele-2/

Lisaküsimuste korral palume ühendust võtta järgmistel telefoninumbritel: 667 4110, 667 4109, 667 4108.

Teate edastas

*Kersti Saar
Toetuse haldur
KredEx*

PEREARSTI NÕUANDETELEFON 1220

Kui oma perearst pole kättesaadav, vali 1220

Üleriigiline perearsti nõuandetelefon on kättesaadav olnud juba 8 aastat, ent siiski kõik ei ole endale selle meditsiinilise konsulteerimise võimalust teadvustanud. Kui tööajal eelistavad inimesed võtta ühendust eelkõige omaenda perearstiga, siis töövälisel ajal ja nädalavahetustel eelistatakse kutsuda kiirabi või pöörduda erakorralise meditsiini osakonda. Üksnes väike osa Eesti inimestest kasutab nõuandetelefonile 1220 helistamise võimalust.

2013. aastal helistati nõuandetelefonile üle 230 000 korra. 90 protsenti perearsti nõuandeliinile helistajatest saavad nõustajalt juhiseid, kuidas end kodus ravida. 10 protsenti helistajatest suunatakse arsti vastuvõtule ning neist omakorda 0,3 protsenti on kõige tõsisemad juhtumid, mil läheb tarvis kiirabi.

Perearsti nõuandetelefonile helistab üle 600 inimese ööpäevas

Lühinumbrilt 1220 saab meditsiinilist nõustamist ja vajadusel teavet tervishoiu korralduslikes küsimustes. Telefonile vastavad ööpäev läbi kogemusega pereõed ja perearstid nii eesti kui vene keeles ja helistada võivad ka ravikindlustuseta inimesed. Infotelefonile vastavad meedikud jagavad helistajatele kiiret teavet, mida teha tervisemure leevendamiseks.

Sagedasemad mured, mille tõttu nõuandetelefonile helistatakse, on näiteks vanematel inimestel vererõhuprobleemid (kellel on rõhk liiga kõrge, kellel madal) ning noortel lapsevanematel mure väikelapse ootamatu tervisemuutuse pärast. Keskmine helistaja on keskealine eesti keelt kõnelev naisterahvas. Venekeelsete kõnede osakaal on kolmandik kõikidest kõnedest.

Helistamine võib olla abiks kui

- Teie perearst ei ole kättesaadav,
- arvate, et terviseprobleem ei vaja perearsti poole pöördumist,
- viibite Eestis mõnes teises maakonnas,
- olete välismaal ega saa kohe oma perearsti poole pöörduda (välismaalt helistades valige +372 6 304 107),
- vajate konsultatsiooni kellegi teise (lapse, lähedase) tervise asjus.

Nõuandetelefon on helistajale kas kohaliku kõne hinnaga või mobiiltelefonilt helistades lühinumbril paketi põhise minutihinnaga. Kuna 1220 teenust rahastab haigekassa, siis kulu inimesele on seotud vaid kõneteenuse maksumusega helistatavalt numbrilt numbrile 1220.

Kui kahtled, kas valida 112, minna haigla valvetuppa või valida 1220, siis vali viimane ning leia koos nõustajaga, mida oleks konkreetse terviseprobleemi korral kõige otstarbekam ette võtta. Kui olete helistanud 1220-le ja kõne käigus selgub, et Teie tervislik seisund vajab vältimatut arstiabi, suunatakse Teie kõne kohe edasi Häirekeskuse numbrile 112 kiirabi väljasaatmiseks.

Teate edastas

*Maret Lajal
Eesti Haigekassa Tartu osakond*

KULU PÕLETAMINE ON KEELATUD

Kulu põletamine on Eestis aastaringselt keelatud ning kulutuli on hävitav ja ohtlik. Igal kevadel saab inimeste hooletusest alguse sadu kulupõlenguid, mis teevad kahju keskkonnale ja elusloodusele, hävitavad inimeste vara ja tervist.

Sellel kevadel on olnud Lõuna-Eesti kuues maakonnas kokku 35 kulupõlengut. Valdavalt põles kuluhein märtsi alguses, kui ilmad muutusid soojaks ja maapinda kuivenes. Inimeste teadlikkus kulupõlengute keelust on suurenenud ja seega jääb tahtlikku kulu süütamist järjest vähemaks. Maastikupõlenguid põhjustab eelkõige inimeste hooletus – ohutusnõuetele mittevastav lõkke tegemine või maha visatud hõõguv tikk või suitsukoni. Viimastel aastatel on olnud juhtumeid, kus mootorsõidukitega ja ATV-dega heinamaal sõites on summutitorust lennanud säde süüdanud kuiva heina.

Selleks, et kulupõlenguid vältida, peavad maaomanikud sügisel oma valdustes heina ära niitma. Kulutuli võib levida loetud minutitega üle põllulagendiku ja jõuda metsatukka või hooneteni. Lõket on lubatud teha vaid nõrga tuulega – kui liiguvad peenikesed

puud, puuoksad ja -lehed. Lõkkekoht peab olema hoonetest ohutus kauguses, sest hõõguvad sädemed võivad tuulega lennata väga kaugele. Lõkkekoha ümbrus tuleb puhastada kuivanud taimestikust, oksatest ning muust põlevmaterjalist. Kasulik on ümbritsev süttimisohklik kuiv maapind märjaks kasta ning lõkkekoht kivide või mittesüttiva pinnasega piirata. Kõik põlevad lõkkes peavad olema pideva järelevalve all ning käepärast tuleb varuda esmased tulekustutusvahendid – liiv, vesi või pulberkustuti. Metsas tohib lõket teha vaid selleks ettenähtud ja tähistatud kohas.

Lastele tuleb selgitada, millist kahju võib kaasa tuua nalja pärast tiku viskamine kuiva kuluheina sisse. Lapsed ise ei oska oma teo tagajärgi hinnata ning lapsevanema ülesanne on sellise tegevuse ohtlikkusest rääkida.

Teate edastas

*Astra Pintson-Käo
Lõuna päästekeskus
Päästeamet*

VALMOTSA FARMERI TARK LAUT

21. märtsil avas Laeva vallas tegutsev Valmaotsa Farmer OÜ oma vastvalminud lauda. Uus laut on meiekandis esimene tark veiselaut.

Valmaotsa Farmer OÜ uus laut.

Valmaotsa Farmer OÜ juhataja Kaido Põdersoo sõnul on uus laut tunduvalt laudatöötaja- ja loomasõbralikum. Laut on soe, 80 kohaline laut on aastaringi püsiva temperatuuriga, tehnika tõttu ei tohi õhutemperatuur langeda alla 5 kraadi.

Tark laut

Laudas on kasutusel hulgaliselt uutset tehnikat, mis mitmedki toimingud inimese asemel ära teeb. Sellest ka nimetus – tark laut. Automaatikat sisaldavad lüpsirobot, piimajahuti, sõnnikueemaldussüsteem, ventilatsioon ja valgustus. Laudas on aastaringi suvine valgusrežiim, mis on piimatoodangu tõstmiseks oluline. Lisaks lüpsmisele teeb lüpsirobot muudki. Lüpsiroboti käele on paigaldatud piimalabor, mis lisaks piima kogusele võimaldab juba lüpsi ajal määrata ka piima kvaliteeti - värvust, valku, rasva jt näitajaid.

Laudatöötaja elu teeb lihtsamaks mikserisöötmine, millega saab toitainete põhiselt sööda koostise paika panna. Õige toitainete koostis on toodangu kvaliteedi ja mahu jaoks väga oluline.

Vabapidamine

Lehmad liiguvad laudas vabalt ringi ning pääsevad soovi korral nii sööda- ja puhkamiskohta kui lüpsiroboti juurde. Lehm otsustab ise, millal ta soovib süüa, puhata või vajab lüpsmist.

Veiselaut seestpoolt.

Lüpsiroboti juurde ja hiljem robotist välja meelitab lehmasid jõusööt. Piimaanni ja looma jalgade tervise seisukohalt on oluline, et lehmad saaksid piisavalt ka puhata.

Kaasaegse lauda ehitamine on kallis, lisaks osaühingu enda investeeringutele kasutati ehituse rahastamisel PRIA Maaelu arengukava loomakasvatusehitiste investeeringumeele 1.4.2 toetust ja pangalaenu.

Uudise vahendas

Ülli Reimets

Valla maa- ja keskkonnaspetsialist

LAEVA VALLA AVATUD NOORTEKESKUS

Laeva valla noortel on põhjust rõõmustamiseks, sest alates veebruarist on noortel võimalus oma vaba aega sisustada erinevate huvitavate tegevustega omaenda noortekeskuses. Laeva vallavolikogu otsustas 26. novembri 2013.a. istungil üksmeelselt avada vallas noortekeskus, mis pakub noortele võimalust oma vaba aja sisustamiseks koolivälisel ajal.

Avatud noortekeskus toetab noore omaalgatust, loob koostöös noortega võimalusi huvitavaks ja arendavaks tegevuseks väljaspool kooli. Avatud noortekeskus:

- on avatud igale noorele, seadmata tingimusi tema oskustele, võimetele, teadmistele ja rahalistele võimalustele;
- kaasab noori aktiivselt tegevuse algatamisse ja arendamisse ning võimaldab omavahelist suhtlemist.

Avatud noortekeskuses saab infot paljudest huvitavatest valdkondadest, saab turvalises õhkkonnas suhelda sõpradega, osaleda ja korraldada üritusi ja projekte, samuti mängida lauamänge vaadata TVd, saada infot erinevate koolituste kohta ja huvi korral neil osaleda jms.

Noortekeskus asub Laeva Kultuurimaja teisel korrusel.

Noortekeskus on avatud esmaspäevast kolmapäevani kell 15.00-20.00, reedel kell 13.00-20.00, laupäeval ja pühapäeval kell 12.00-16.00.

Info ürituste ning lahtiolekumuutuste kohta on kättesaadav **facebooki grupis Laeva Avatud Noortekeskus**. Kõik lapsevanemad ning noored on oodatud liituma. Tulevikus on plaanis noortekeskusele kodulehekülg teha.

Toimunud üritused

Igal kolmapäeval käib Laeva noortega noortekeskuses keskuse juhataja järelvalve all tegelemas välispraktikant Marina Hispaaniast. Marinaga on noored koos muffineid ja pizzeid valmistanud, paberist lepatriinusid ning toonekurgi teinud.

Noored võtsid osa emakeele teemalisest joonistusvõistlusest ning parimad autasustati.

14.-15. märtsil viibisid 12 Laeva noort Elvas üritusel IT ÖÖ- 2014: Eile, täna homme. Üritust kajastati ka Aktuaalse kaamera uudistes
<http://etv.err.ee/arhiiv.php?id=147217>.

21. märtsil toimus lastekino - TURBO. 22. märtsil toimus üritus Öö noortekas, kus lapsed said koolivaheaja lõpetuseks veeta terve öö noortekeskuses. Koolivaheajal oli noortekas kinecti mängimise võimalus.

Ka aprillikuu töötab tulla põnev ja üritusterohke ning ootan kõiki noori aktiivsele osavõtule. Kõik ettepanekud noortekeskuse paremaks toimimiseks on teretulnud!

Karmen Kuk

Laeva valla Avatud Noortekeskuse juhataja
Tel: 55511774

karmen.kukk.001@gmail.com

Lasteaed liitus projektiga „Kiusamisest vaba lasteaed“, esimene koolitus rühma personalile toimus 6.- 7. veebruaril Elvas. Projekt „Kiusamisest vaba lasteaed ja kool“ on Taani metoodikal põhinev. Sihtgrupiks on lapsed, õpetajad, lapsevanemad ja teised lapsele olulised inimesed. Tähtis on, et laste vahel tekiks üksteist arvestav ja kaasav kultuur. Lasteaias loodud head suhted laste vahel peaksid kanduma koolikeskkonda. Lasteaiast kooli minnes peaks lastel olema pagas, mille abil saada hakkama erinevate sotsiaalsete suhetega koolis. Projekt toetub järgmistele põhiväärtustele:

- Sallivus – näha ja aktsepteerida kogu lasterühmas mitmekesisust ning kohelda üksteist võrdsena, mitmekesisuse mõistmine nii üksi-ku lapse kui rühma tugevdajana.
- Austus – suhtuda jaatavalt ja hoolivalt rühma kõigisse lastesse, olla kõigi hea sõber, mitmekesisuse omaksvõtmine ning teiste erinevuste ja kommete austamine.
- Hoolivus – näidata üles huvi, osavõtlikkust, muret ja abivalmidust kõigi laste vastu – nii endast nooremate kui omavanuste vastu.
- Julgus – jääda endale kindlaks ja seada oma piirid; välja astuda, nähes lapsi teiste piire rikkumas; olla julge ja hea sõber, kes soovib ja on valmis tegutsema ebaõigluse vastu.

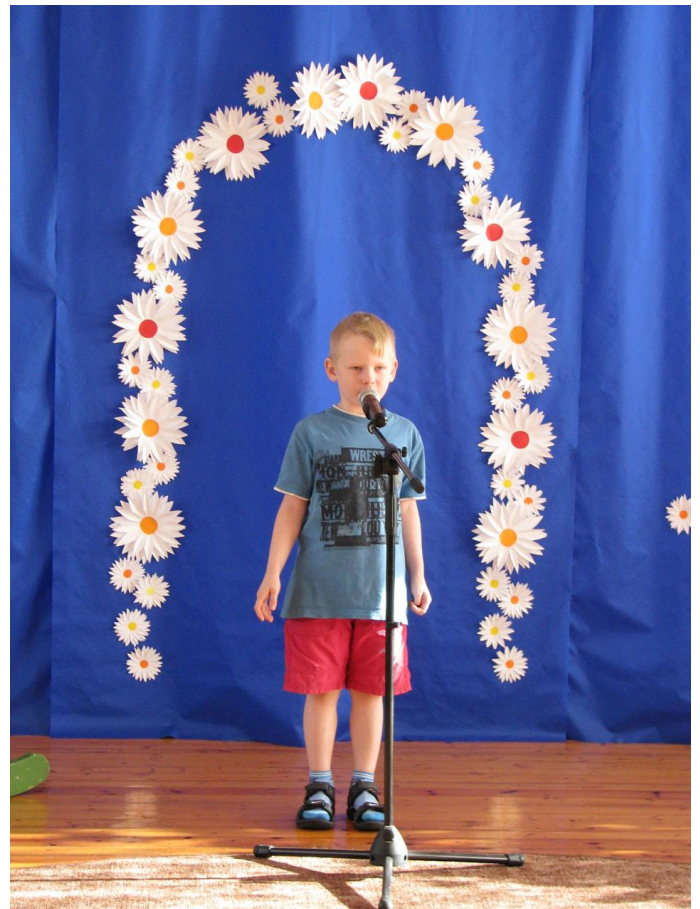
Selleks, et lastele edasi anda sotsiaalseid käitumismudeleid on välja töötatud kindel metoodika (kohver), mis sisaldab erinevaid vahendeid lastele, õpetajale ja lastevanematele. Praegu käivad ettevalmistused projekti käivitamiseks lasteaias.

Sõbrapäeva mängupidu „Kuidas vanal ajal mängiti ja tantsiti“ toimus 14. veebruaril. Lastele meeldis Kaera- Jaani tantsida, mõistatusi mõistatada, rahvajutte rääkida ja vana aja võistlusmänge mängida.

Eesti Vabariigi sünnipäeva tähistasime piduliku aktusega. Mõlema rühma lapsed esinesid väikese kavaga. Peo lõpus sõime isetehtud ja väga maitsvaid küpsisetorte.

Vastlapäeva pidime lume puudusel läbi viima spordihoones. Lapsed said ikkagi pikka liugu lasta, suusatada ja vahvaid teatevõistlusi teha. Kõiki osalejaid autasustati „kuldmedaliga“.

5. märtsil toimus koolitus „Piiride seadmine, kodu ja lasteaia koostöö“ lastevanematele.

Rivo luuletust lugemas.

12. märtsil tähistasime luulekonkursiga lähenevat emakeele päeva. Eesti autorite luuletusi loeti erinevates vanusegruppides ja kõiki lugejaid tunnustati. Konkursi võitsid Rivo Vesi, Lauri Laugmaa, Markus Mõttus, Mairon Vahi. Kõige noorem esineja oli Hanna- Jette Hannus.

14. märtsil sõitsid kolm vanema rühma poissi Luunjassee poiste päevale keelt avastama ja uurima. Tegevused toimusid seitsmes keeletoas. Poisid avastasid peeglikeele, kõrvakeele, pillikeele, kirjakeele, salakeele, tulekeele, mängisid ussikeele mängu ja õppisid keelekoolis.

18. märtsil osalesid meie tublid luuletuste lugejad Mellistes lasteadeade etlemiskonkursil „Eesti keele kaunis kõla“. Meie lasteaia poiss Lauri sai eripremia.

Märtsikuus viisime läbi tüdrukute ja poiste nädalad.

Tüdrukute nädalal uurisid lapsed, mis töid nende emad teevad, oli lillelise riietuse, küünthoolduse ja soengu päev.

Poiste nädalal uuriti isade töid, käidi õppekäigul autotremonditöökojas, tutvuti sõjaväelase elukutsega, oli triibulise riietuse ning näomaalingute päev.

Poisid näomaalingute päeval.

Lasteaiaelu on põnev ja huvitav. On varakevad, järe on ootamas juba uued meeldejäädavad üritused. Neist edaspidi.

*Merle Raiküla
Lasteaia direktor*

LAEVALASED LAIAS MAAILMAS

Minu elust Itaalias

2014. aastal saab mul juba 12 aastat võõrsil elatud. Tulin Itaaliasse aastal 2002 peale keskkooli lõpetamist. Koos minuga tuli ka teine Laeva tüdruk, Heili Haug, kellega koos töötasime alguses diskoteegis, et keel kiiresti selgeks õppida, sest erinevalt eestlastest itaallased inglise keelt eriti ei räägi.

Keel

Itaalia keel on iseenesest kerge keel, vähemalt suhtlemiseks saab selle kiiresti selgeks. Mina sain selle selgeks nii palju, et teistest aru saada, kolme kuuga. Rääkimine tuli umbes kuue kuuga. Itaalia keel on super ilus keel!

Itaalia keel suus, vahetasin töökohta ja sellest ajast kuni käesoleva aastani töötasingi baaris või kohvikus nn baaridaamina. 2012. aastal avasin oma baari oma kodu lähedal.

Elukoht

Elan Milanost 30 km põhja poole, Varese regioonis Cardano al Campos. Lähedal on maaliline Como järv ja Šveits oma lummvate mägedega. Šveitsi piirini on minu kodust paarkümmend kilomeetrit.

Looduse poolest on minu kodukoht väga ilus, siin on palju järvi ja samas ka mägesid. Mereni on küll pikk maa, vähemalt 150 km. Nii et suvel kuumaga tuleb ikka mõni väike autotriip ette võtta, et loodusesse minna. Hea on ka see, et meil on mitu suurt välibas-seini, kus saab suviti käia.

Töö

Minu oma baari nimi on Glamour Coffee, Facebookis Glamourcafe Busto. Lisaks sain sellest aastast tööle ka Itaalia suurimasse lennujaama, mis asub minu kodu lähedal – Milano Malpensa lennujaam. Meie firma tegeleb lennukite teenindamisega

Kristi oma baaris Glamour Coffee.

alates lennukite puhastamisest kuni turvakontrollini välja. Konkureerisin sinna tööle juba mitu aastat, kuni lõpuks siis õnn naeratas. Arvestades, et Itaalias on praegu majanduses madalseis ja töökohta väga raske saada, siis olen väga õnnelik, sest see on kindla palgaga kindel töökoht.

Töötajate palgad on Itaalias poole suuremad kui Eestis. Lihtsa poemüüja palk poole koormusega (4 t päevas) on 800 eurot kuus, täiskohaga 1200 eurot.

Vaba aeg

Varem sisustasin vaba aega *aperativoga*, mis tähendab, et sõbrad saavad peale tööd kokku, joovad koos ühe kokteili, söövad midagi, seejärel läheb kes kinno, kes mujale. See on Itaaliale omane tava, mida ma Eestis pole näinud. Lisaks nimetaks vee seda tava, et Itaalias tullakse õhtuti, kella üheksa paiku, koos perega, sh muidugi koos lastega, õue. Näiteks minu kodu lähedal on Raekoja platsi taoline plats, kus on purskkaevud ja istumiskohad ning õhtuti kogunevad sinna lähikonna inimesed. Süüakse jäätist ja aetakse juttu.

Pere

Olen viieaastase tütre Asia ema, töötan ja elan oma igapäevast elu, olles tegelikult rahul oma aastatetaguse otsusega elada ja jääda Itaaliasse.

Loo autor koos tütreaga.

Asia käib lasteaias, varsti ootab ees koolimine. Eestikeelt Asia ei räägi, räägib ainult itaalia keelt. Aga Eestis käis ta esimest korda juba viiekuusena.

Itaallased

Itaallased on mõnus rahvas, inimesed on lõbusad, rõõmsad, abivalmis. Kui vastu tulevad, siis naeratavad ja vahel isegi võõrad küsivad, et kuidas sul läheb. Eesti inimesed on vastupidiselt mornid ja külmad, tavaliselt igaüks mõtleb iseendale. See ongi hämmastav, et Itaalias oleks päike justkui mitte ainult taevas, vaid ka iga inimese südames.

Koduigatsusest

Eestis olen käinud ikka aastas korra. Viimastel aastatel on vanemad käinud järele siin vähemalt kord aastas. Jah, on olnud ka neid aegu, kus olen mõelnud, et pakin asjad kokku ja lähen Eestisse tagasi. Eks ikka on olnud raskeid hetki. Aga tegelikult ... ei tule ma enam Eestisse tagasi. Eestis on vanemad ja sugulased, aga kodu, minu oma kodu, on mul ikkagi Itaalias. Muidugi igatsen mõnda oma head sõpra, sõbrannat, perekonda ... aga Eestisse tagasi ma enam ei tule.

Kristi Vahkal

Lombardia provintsi Varese regiooni Cardano al Campo kommun

ÕNNITLEME

MÄRTS

2. märts	Jaan Lange	82
20. märts	Mahta Nõulik	82
23. märts	Maria Raiküla	88
27. märts	Leida Reimus	87
30. märts	Robert Madal	70

APRILL

4. aprill	Virve Lebedeva	89
5. aprill	Leida Kroonberg	83
7. aprill	Heinar Korbits	85
8. aprill	Elga-Leonoore Lepasepp	87
13. aprill	Antonina Õunap	84
15. aprill	Silvia Vassila	82
15. aprill	Aasa Martin	75
24. aprill	Natalja Jõgi	85
25. aprill	Leili Peterson	82
26. aprill	Ülo Zirnask	85

Õnnitleme märtsi ja aprilli juubilarid ning eakaid sünnipäevalapsi!

Õnnitlusteminutid Pereraadios
kell 8.30

laine pikkus 89,0 MHz.

UUED VALLAKODANIKUD

VEEBRUAR

28.02.2014 Rolando Raudsepp

MÄRTS

14.03.2014 Mia-Maria Raudsepp

Õnnitleme vanemaid!

INFO / TEADAANDED

Laeva valla Avatud Noortekeskuse lahtiolekuajad:

Esmaspäev: 15.00-20.00

Teisipäev: 15.00-20.00

Kolmapäev: 15.00-20.00

Neljapäev: SULETUD

Reede: 13.00-20.00

Laupäev: 12.00-16.00

Pühapäev: 12.00-16.00

Täpsem info:

Laeva valla Avatud Noortekeskuse juhataja

Karmen Kukk

Tel: 55511774

E-kiri: karmen.kukk.001@gmail.com

Jooksev info facebookis (Laeva Avatud Noortekeskus)

Laeva Kultuurimaja lahtiolekuajad:

E- R 09:00- 16.30

Täpsem info:

E-kiri: kultuur@laeva.ee

Tel: 53090578

Karin Küttis

Laeva Kultuurimaja juhataja

Kultuurimajas tegutsevad ringid:

	Ring	Kellaaeg	Asukoht	Juhendaja
Teisipäev	Kunstiring 1-4 klassi lastele	14:00-15:00	Laeva Kultuurimaja seltsingutuba	Karin
	Estraaditantsu ring. Erinevat stiili seltskonna tantsude tantsimine.	18:00-20:00	Laeva Kultuurimaja saal	Merli
Kolmapäev	Beebiring	16:00-17:00	Laeva Kultuurimaja kaminatuba	Merli
	Käsitööring täiskasvanutele ja noorte. Kangastelgedel kudumine ja palju muud põnevat.	18:00-20:00	Laeva Kultuurimaja seltsingutuba	Merli
	Rahvatants	17:00-19:00	Laeva Kultuurimaja saal	Merike
Neljapäev	Näitering			Virve Tel: 55607660
Reede	Noorte Showtants	16:00-18:00	Laeva Kultuurimaja saal	Cätriin

OÜ AIU PÕLLUMAJANDUS PLAANIB ALUSTADA LÄGALAOTUSEGA ALATES 10. aprill 2014. a.

POLITSEI**Ülevaade politsei tegevusest ja õiguskorra seisundist Laeva valla territooriumil.**

2012. aastal registreeriti Laeva vallas 20 kuritegu, neist varavastaseid kuritegusid 9 ja isikuvastaseid kuritegusid 8. Ka 2013. aastal registreeriti Laeva vallas 20 kuritegu, neist varavastaseid kuritegusid 7 ja isikuvastaseid kuritegusid 4.

Väärtegusid registreeriti Laeva vallas 2013. aastal 251, milledest 179 juhul oli sõidukijuhtide poolt kiiruse ületamist, joobes juhte tabati 6. Lubadeta juhte oli tabatud 6. Mootorsõidukijuhi poolt varalise kahju tekitamist oli 4 korral. Jalakäijate poolt pimedal ajal ei kantud nõuetekohast helkurit 11 korral. Varavastaseid süütegusid väheväärtusliku asja vastu oli 2. Alaealised tarvitasid alkohoolset jooki 2 korral. Teeseadust rikuti 6 korral.

Positiivne on see, et 2013. aastal pole Laeva vallas registreeritud tapmisega, vägistamisega ja röövimisega seotud kuritegu. Aasta näitas ka seda, et valla elanike liiklustravalisuse tõstmisel on suur osa ära teha elanikel endil, sest paljud kontrollreidid on näidanud, et suur osa jalakäijatest ei kasuta endiselt pimedal ajal nõuetekohaselt helkurit.

*Refereering Lõuna perfektuuri korrakaitsebüroo
Tartumaa konstaablijaoskonna piirkonnavanema
Argo Läätsel kirjast.*

2014.a. veebruari- ja märtsikuul tabati Laeva vallas 27 mootorsõiduki juhti, kes ületasid lubatud sõidukiirust ja 1 helkurita jalakäija. 02. märtsil teatati Kämara külas lahtiselt jooksvatest koertest.

*Kalev Vent
Piirkonnapolitseinik*

MÄLESTAME

HELMUT RAMMI
02.08.1931 – 03.02.2014

HELGA KARTSAMAA
27.02.1924 – 05.03.2014

REKLAAM

Reinsalu Auto

Müüa killustikku 12Eur/t (erinevad fraktsioonid), freesasfalti 12Eur/t, liiva 7Eur/t, kruusa 7Eur/t ja kooremulsi 10Eur/m³. Asume Tõrvandis, Tamme 15. Transpordi võimalus.

Kontakt: 5128315, Andrioun@hotmail.com

Müüa saematerjali. Transpordi võimalus.

Tel 58522064

Kaevetööd (6t linteksavaator): Planeerimistööd, erinevad paigaldustööd -maaküte, torud, kaablid, septikud, vundamendid, drenaaž.

Korvtöstuki tööd/rent (max kõrgus 11m): Elektritööd, paigaldustööd, hooldustööd, ohtlikud puud jpm.

Tel-55517935, www.energiakasutus.ee

Ostan PARIMA HINNAGA seismajäänud: kodumasinaid/elektronikat, autoromusid, põllutehnikat, rattaid, tööriistu, metalli jne. Transport ja demontaaz TASUTA! Raha kohe! Rohkem infot: 58947301

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septikute, süvaveepumpade müük ja paigaldus.

Lisainfo 5021279 (Sven) / 5269604 (Ardo)

www.puurkaevumeistrid.ee

Tartu mets

ostab

**metsakinnistuid
ja põllumaid
kogu Eestis.**

Tel 5557 7007.

janno@tartumets.ee

www.tartumets.ee

MÕISTATUSI

Kergem sudoku:

		5				4	3	
8			9			1		
3			4				9	7
	2		7		1			4
	3		2		6	7		
6		1	3	5	4	9		8
	8			6	3	5	4	9
1					2	6		
4		3			9		8	1

Keskmise raskusega sudoku:

2				9	1			4
1	4			6	7			
	5	7				2	9	1
9	8	6		5			2	
4						9		8
			8	7	9	5		
		1	3		5		8	9
	9	3		4	8			
	2					3	5	

01.04 kuni 30.04 2014 kehtivad Felivetis
soodushinnad kasside
steriliseerimisele/ kastreerimisele

Emase kassi steriliseerimine 48.- €
Isase kassi kastreerimine 25.- €

Registreerimine telefonil:

55 629 545

Jaga infot ka sõbra ja naabriga!

Loomasõbralikult, Felivet loomakliinik
Aardla 130, Tartu
info@felivet.ee
www.felivet.ee

“Vallakaja” väljaandja:

Laeva Vallavalitsus ja Volikogu.

Väänikvere tee 8, Laeva küla, Laeva vald, 60608 Tartumaa. Faks 7 498 348.

Toimetas: Virve Tamm/Ülli Reimets, tel 7 301 792,

e-mail: vallakaja@laeva.ee

Trükkinud Tarmest OÜ
